

REDENGEVENDE OMSCHRIJVING

ALPENROOSSTRAAT 11

Datum aanwijzingsbesluit: 04-06-2024
Grondslag: Gemeentelijk monument overeenkomstig
Erfgoedverordening Gemeente Eindhoven
Monumentnummer: GM0491

BASISGEGEVENS

Adres	Alpenroosstraat 11
Stadsdeel	Stratum
Perceelnummer	STM00 D 3368
Categorie	Religieus
Bouwtype	Kerk (zaalkerk)
Bouwjaar	1955
Architect	W. Bruin
Opdrachtgever	Kerkvoogdij van de N.H. gemeente
Bouwstijl	Shake Hands
Kunst	Baksteenreliëf 'De Vier Evangelisten' en 'Alpha en Omega' (1955) van J. Sjollema (WK0006) en Glas appliqué 'Doornenkrans' (1955) van J. Sjollema (WK0007)
Huidige functie	Koptisch Orthodoxe kerk
Oorspronkelijke functie	N.H. Opstandingskerk
Aard van bescherming	De bescherming heeft betrekking op het gehele kerkgebouw uit 1955, inclusief het interieur. De aan de zuidzijde van de kerkzaal aanwezige jongere bebouwing met nevenruimtes valt buiten de bescherming. Dit geldt ook voor het geheel nieuw opgetrokken toegangsportaal aan de noordzijde van de kerkzaal.
Onderdeel complex	-

EINDHOVEN

OMSCHRIJVING

Omschrijving

Zaalkerk uit 1955, naar ontwerp van architect W. Bruin in Shake Hands trant, met gevelkunst en een glas-appliqué van kunstenaar J. Sjollema. In het interieur zijn de stervormige kolommen, de in schoon metselwerk uitgevoerde wanden en het houten plafond op betonnen liggers van de kerkzaal van belang.

Motivering

Het object, bestaande uit een zaalkerk uit 1955, voldoet aan onderstaande criteria en is derhalve beschermenswaardig als gemeentelijk monument in Eindhoven.

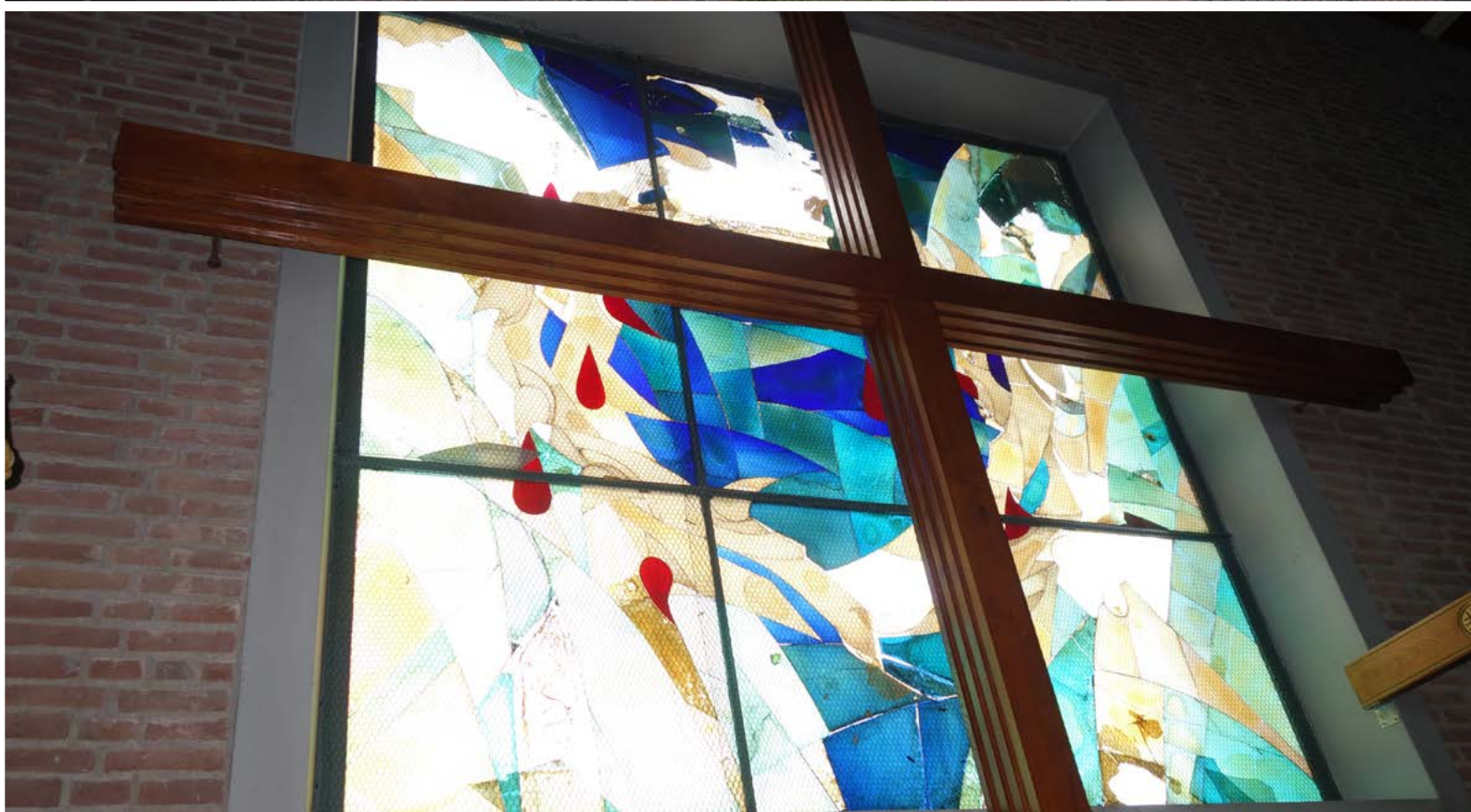

Alpenroosstraat 11 betreft blauwe contour

Aanvullende foto's

Zicht op de noordgevel met vernieuwd portaal.

Zicht op de noordgevel met rechts het vernieuwde portaal en links in de gevel een toegevoegde entree.

*Zicht op de oostgevel. Links de zuidgevel met uitgemetselde schoorsteen.
Tegen de zuidgevel staat het vernieuwde bouwdeel met nevenruimtes.*

de niet oorspronkelijke toegang in de noordgevel.

*de uit de bouwtijd daterende entree in de westgevel, in
de voet van de klokkentoren.*

Noordgevel met vernieuwd toegangsportaal.

Westgevel.

Zuidgevel.

Waardering

Architectuur-, bouw-, en kunsthistorische waarde

Als karakteristieke zaalkerk uit 1955, gebouwd in Shake Hands trant heeft het gebouw architectuurhistorische waarde. De opzet en vormgeving zijn kenmerkend voor de naoorlogse periode. Opvallende elementen zijn de forse hoofdvorm met afgeschuinde hoeken onder een flauw hellend zadeldak, de hoge en brede betonnen vensterpartij in de noordgevel en een afbeelding van de vier evangelisten in verglaasde baksteen in de oostgevel naar ontwerp van J. Sjollema. Deze ontwierp ook het markante glas-appliqué in deze gevel. Beide kunstwerken hebben kunsthistorische waarde.

Stedenbouwkundige en/of ensemblewaarde

Markant kerkgebouw uit 1955, gebouwd in Shake Hands trant. De kerk ligt in een grotendeels in de naoorlogse periode bebouwd deel van de wijk Stratum, nabij de belangrijke verbindingsweg met het centrum van Eindhoven (Leenderweg), en vormt een sterk beeldbepalend element voor de directe omgeving.

Cultuurhistorische waarde

De kerk werd gebouwd als NH kerk en is tegenwoordig (sinds 1998) in gebruik als Koptisch Orthodoxe kerk. Als in het exterieur nog goed herkenbare zaalkerk uit 1955, gebouwd voor de Nederlands Hervormde gemeente, heeft het pand cultuurhistorische waarde. De bouw van de kerk is illustratief voor de groei van de wijk Stratum in de naoorlogse periode.

Gaafheid en herkenbaarheid

Het oorspronkelijke concept van de zaalkerk bleef met name in het exterieur goed herkenbaar behouden. Inwendig werd de kerkzaal in 2009-2010 voorzien van een verdiepingsvloer. Op de verdieping geven de in het zicht gebleven stervormige met baksteen beklede kolommen, de wanden in schoon metselwerk en het houten plafond op betonnen liggers nog een goede indruk van de oorspronkelijke sfeer van de kerkzaal. Het toegangsportaal is grotendeels vernieuwd en iets verplaatst, maar heeft dezelfde maatvoering als het oorspronkelijke toegangsportaal. Het aan de zuidzijde van de kerkzaal gesitueerde bouwdeel met nevenruimtes is geheel nieuw opgetrokken. Beide nieuw uitgevoerde bouwdelen hebben geen monumentwaarde.

Zeldzaamheid

De markante zaalkerk uit 1955 in Shake Hands trant, met opvallende gevelkunst (afbeelding in verglaasde baksteen van de vier evangelisten in de oostgevel) en een glas-appliqué, beide naar ontwerp van J. Sjollema (1900-1990), heeft zeldzaamheidswaarde voor de gemeente Eindhoven.

Beschrijving

Ontwikkelingsgeschiedenis

Het kerkgebouw is opgericht als Nederlands Hervormde Opstandingskerk in 1955 (en was vanaf het midden van de jaren 1970 ook in gebruik als Geref. Kerk) in de wijk Stratum. De in Amsterdam gevestigde architect Wieger Bruin maakte in opdracht van de Kerkvoogdij van de N.H. gemeente een ontwerp voor een kerkzaal met toegangsportaal aan de noordzijde en nevenruimtes aan de zuidzijde, in Shake Hands stijl.

Sinds 1998 is het gebouw in gebruik als Koptisch Orthodoxe Kerk: Aartsengel Michail en Sint Antonius. De Koptisch Orthodoxen richtten het gebouw opnieuw in met bijbehorende iconen. In 2009-2010 is inwendig een verdiepingsvloer ingebracht en werd de hoofdingang met toegangsportaal van de kerk gewijzigd en vernieuwd. Ook de bouwdelen met nevenruimtes aan de zuidzijde van het kerkgebouw zijn geheel gewijzigd en vernieuwd.

Situering en ruimtelijke context

Het kerkgebouw ligt in de wijk Stratum en staat op een ruim perceel dat aan de noordzijde wordt begrensd door de Alpenroosstraat, aan de westzijde door de Heggenroosstraat en aan de oostzijde door de Stokroosstraat. Op de zuidgevel van het kerkgebouw sluiten jongeren nevenruimtes aan. Het terrein aan de noordzijde van de kerk is deels ingericht als plein en deels met parkeerplaatsen. De omliggende woonbuurt kwam deels in de periode van het interbellum tot stand. Midden jaren 1950 volgden verdere uitbreidingen en inbreidingen. De Piuslaan en de Leenderweg vormden belangrijke hoofdverbindingen van de wijk met de rest van de stad, en daar werden vanwege de goede bereikbaarheid de gereformeerde Petrakerk (Heggeranklaan) en de hervormde Opstandingskerk (onderhavige kerkgebouw aan de Alpenroosstraat) gerealiseerd.

Gebouwbeschrijving

Hoofdvorm

Het kerkgebouw heeft een rechthoekige plattegrond met afgeschuinde hoeken onder een met bitumen gedekt flauw hellend zadeldak. De gevels zijn opgetrokken in baksteen in kruisverband en worden aan de bovenzijde afgesloten door een betonnen dakrand. Boven de noord- en zuidgevel is een zinken bakgoot aanwezig. De formele entree bevindt zich aan de noordzijde en bestaat uit een geheel vernieuwd en platgedekte bakstenen portaal.

Exterieur

De *noordgevel* van de kerkzaal bevat tussen de afgeschuinde hoeken bovendien een forse betonnen vensterpartij van maaiveld tot dakrand. Het betonnen raster bevat enkelruits stalen ramen (waarop niet oorspronkelijke folie met afbeeldingen is aangebracht), waarvan er vier zijn vervangen door een houten draairaam. Rechts op deze noordgevel sluit het geheel vernieuwde bakstenen en plat gedekte portaal aan. In dit portaal is de formele toegang opgenomen. Geheel links in deze noordgevel, in het schuine geveldeel, is een niet oorspronkelijke toegang opgenomen met trap.

In de *westgevel* is een tweede toegang aanwezig onder een houten luifeltje. Deze ingang is opgenomen in de voet van de uitgebouwde en open bakstenen klokkentoren met betonnen bekroning en bevat dubbele houten strokendeuren. De toegang wordt voorafgegaan door een twee treden hoge stoep. Rechts op de hoek van de westgevel sluit een bakstenen tuinmuur met een betonnen deklust aan.

In de *oostgevel* is een ondiepe driezijdige uitbouw aanwezig, waarin zich oorspronkelijk de kansel bevond. In het metselwerk van deze uitbouw zijn met verglaasde bakstenen de Alpha en Omega symbolen verwerkt. In het omliggende metselwerk van de oostgevel is, eveneens uitgevoerd in verglaasde baksteen, een gevelreliëf aanwezig (de vier evangelisten, naar ontwerp van J. Sjollema, 1900-1990) en een in een betonnen omlijsting gevat venster. In dit venster is een glas-appliqué aanwezig van Sjollema.

In de *zuidgevel* (op de oostelijke schuine hoek) zit een uitmetselde schoorsteen. Links in de gevel is een venster opgenomen met 9-ruits stalen raam in een betonnen omlijsting. Op deze gevel sluit rechts de jongere, vernieuwde bebouwing van de nevenruimtes aan en links is een niet oorspronkelijke toegang aanwezig.

Interieur

De oorspronkelijke kerkzaal is in 2009-2010 voorzien van een verdiepingsvloer. De nieuwe begane grond is nieuw ingericht en afgewerkt en functioneert als gemeenschapsruimte. Via een nieuw ingebracht trap in de noordoostelijke hoek van het gebouw betreedt men de kerkruimte op de nieuw verkregen verdieping. Hier zijn nog elementen en afwerkingen uit de bouwtijd aanwezig, zoals wanden in schoon metselwerk (Noors verband), met hier en daar iets uitspringende koppen, de vier bakstenen stervormige kolommen (met een betonnen kern) aan de noordzijde van de kerkzaal, en het houten plafond dat gedragen wordt door betonnen liggers. De betonnen kaders van de vensters zijn ook zichtbaar in het interieur. Voor het overige is de kerkzaal geheel nieuw ingericht en afgewerkt.

Perceelinrichting / tuin

Het terrein rond de kerk is grotendeels verhard en alleen aan de noord en oostzijde groen ingericht. De groenstrook wordt afgesloten door een haag. Op de rechterzijde van de westgevel sluit een hoge bakstenen tuinmuur aan met een jonge inrit met poort.